ÚZIS ČR

Informace ze zdravotnictví Pardubického kraje

Ústavu zdravotnických informací a statistiky České republiky

Pardubice
26.7.2005

7

Rehabilitace a fyzikální medicína - činnost oboru v Pardubickém kraji v roce 2004

Rehabilitation and physical medicine - activity in branch in Pardubický region in 2004

Souhrn

Informace ze zdravotnictví kraje o činnosti oboru rehabilitace a fyzikální medicíny v Pardubickém kraji v roce 2004 obsahuje údaje o ambulantní péči z oblasti sítě zdravotnických zařízení, personálního zajištění, činnosti, stručný přehled nově přijatých pacientů podle skupin diagnóz a také základní ukazatele lůžkové péče nemocnic a odborných léčebných ústavů. Údaje jsou členěny dle druhu zdravotnického zařízení a dle území.

Summary

Information on health service activity in the branch of rehabilitation and physical medicine in Pardubický region in 2004 contains data about out-patient, in particular, about health service network, personnel capacity, activity, a brief overview of newly admitted patients by group of diagnoses and also basic indicators of in-patient care in hospitals and specialized therapeutic institutes. Data are presented by type of health establishment and by territory.

Podkladem pro zpracování dat o činnosti oboru rehabilitace a fyzikální medicíny jsou roční výkazy A (MZ) 1-01, které jsou součástí Programu statistických zjišťování v České republice na rok 2004 a byly zveřejněny ve Sbírce zákonů ČR, částka 124 ze dne 12. listopadu 2003 v souladu se zákonem č. 89/1995 Sb., o státní statistické službě, ve znění pozdějších předpisů. Výkazy samostatně vyplňují všechna ambulantní zařízení tohoto oboru v kraji, včetně ambulancí v nemocnicích a odborných léčebných ústavech.

V oblasti kategorií zaměstnanců platí od roku 2004 nový zákon č. 96/2004 Sb., o nelékařských zdravotnických povoláních. Tento zákon vymezuje nové kategorie pracovníků, které již nejsou plně srovnatelné s kategoriemi původními. Proti rokům předchozím se tak již nerozlišují pracovníci s VŠ a SŠ vzděláním, ale rozlišují se zde pouze fyzioterapeuté a ergoterapeuté. Tato změna se odráží také ve sledování činnosti. V roce 2004 jsou do pracovníků v ambulantní péči zahrnuti také ti rehabilitační pracovníci z lůžkové části zdravotnických zařízení, kteří na základě zmiňovaného zákona nejsou zařazeni do nové kategorie ZPBD (zdravotničtí pracovníci způsobilí k výkonu zdravotnického povolání bez odborného dohledu).

Ambulantní činnost oboru rehabilitační a fyzikální medicíny v Pardubickém kraji v roce 2004 zabezpečovalo celkem 96 pracovišť. Rehabilitací a fyzikální medicínou se zabývalo celkem 456,55 pracovníků (součet úvazků). Ve srovnání s rokem 2003 to znamená nárůst o 29 % pracovníků, avšak tento nárůst je způsobený výše popsanou změnou v kategoriích

nelékařských pracovníků. Největší podíl (81,2%) všech pracovníků, tak jako v předchozích letech, tvoří fyzioterapeuti a ergoterapeuti, kteří provozovali svou činnost zejména v lůžkových zařízeních (49 %) a v samostatných zařízeních nelékařů (39 %). Proti roku 2003 je tento poměr obrácený, a to opět vlivem platnosti výše zmíněného zákona o nelékařských povoláních a zařazením některých pracovníků z lůžkové části zařízení do části ambulantní. Mezi další pracovníky patří lékaři, jejichž počet zůstal na stejné úrovni a ostatní zdravotničtí pracovníci (zdravotní sestry, maséři a jiní odborní pracovníci).

Stejně jako v předchozích letech, je nejvíce pracovníků vykázáno v okrese Pardubice (138,62), což odpovídá jak počtu obyvatel, tak hustotě osídlení. Naopak nejméně rehabilitačních pracovníků je v okrese Svitavy (necelých 90). Na 1 lékaře v kraji připadlo celkem 26 181 obyvatel a na 1 fyzioterapeuta a ergoterapeuta připadlo 1 364 obyvatel.

V Pardubickém kraji bylo celkově provedeno 158 713 vyšetření a 3,287 mil. výkonů. Ve srovnání počtu výkonů s loňským rokem je samozřejmý nárůst při zvýšení počtu rehabilitačních pracovníků. Nejvíce vyšetření (60,85 %) a zejména výkonů (97,88 %) provedli fyzioterapeuté a ergoterapeuté, což odpovídá jejich podílu na všech pracovnících v oboru. Celkově bylo každému 3. obyvateli kraje provedeno rehabilitační vyšetření. Na 1 fyzioterapeuta a ergoterapeuta připadá v kraji 261 vyšetření a 8 684 výkonů. Z celkového počtu výkonů v kraji jich byla většina provedena v samostatných zařízeních odborných rehabilitačních pracovníků (37 %) a v ambulantní části lůžkových zařízení (nemocnice a odborné rehabilitační ústavy) s podílem 47 % všech výkonů. Při porovnání počtu výkonů provedených fyzioterapeuty a ergoterapeuty na 10 000 obyvatel, Pardubický kraj převyšuje hodnoty za ČR (o 20 tisíc výkonů), ale největší rozdíl je v okrese Chrudim, kde tento rozdíl je téměř dvojnásobný. Vysvětlení je patrné z tabulky o personálním zajištění, neboť v okrese Chrudim, který má nejméně obyvatel, pracuje nejvíce odborných rehabilitačních pracovníků (převážně v Hamzově odborné léčebně v Luži), než v největším okrese Pardubice. Z hlediska struktury výkonů byla nejčastěji prováděna léčebně tělesná výchova (57 %) a fyzikální terapie (39 %). Je to poněkud odlišná skladba proti rokům předchozím, ale je to důsledek toho, že se v dnešní době při rehabilitační léčbě dává přednost tělesnému cvičení.

Pacientů nově přijatých k léčbě bylo v roce 2004 celkem 140 323, což je o necelá 2 % pacientů více, než v roce předchozím. V průběhu let 2000 - 2004 nedocházelo k žádným významným změnám a přílivu nebo odlivu pacientů a stav je ustálený. Nejčastěji noví pacienti vyhledali léčebnou rehabilitaci v samostatných zařízeních odborných pracovníků (41,9 %). Nejvíce nově přijatých pacientů bylo v okrese Ústí nad Orlicí (44 529) a Pardubice (43 628), což koreluje s počty pracovníků z pohledu územního rozložení. Z přehledu nově přijatých pacientů dle indikace léčebné rehabilitace vyplývá, že stejně jako v ČR byly nejčetnější diagnózou (76 %) nemoci svalové a kosterní soustavy a pojivové tkáně (M00-M99) a z důvodů pohybových problémů tak zahájil v roce 2004 rehabilitaci každý pátý obyvatel kraje. Tato situace je v posledních letech stejně jako u celkového počtu nově přijatých pacientů vyrovnaná.

Kromě ambulantní péče v oboru rehabilitace a fyzikální medicíny je na území Pardubického kraje zajištěna i péče lůžková, a to jak v nemocnicích, tak v odborných léčebných ústavech. Z celkového počtu 10 nemocnic lůžka rehabilitační a fyzikální medicíny provozuje pouze Krajská nemocnice Pardubice. Z odborných léčebných ústavů, ve kterých jsou hospitalizováni pacienti na rehabilitačních odděleních, má nejvíce lůžek Hamzova odborná léčebna v Luži s 234 lůžky (z toho je 66 lůžek určeno pro děti), následuje Rehabilitační ústav v Brandýse nad Orlicí (102 lůžek) a Odborný léčebný ústav Jevíčko se 75 lůžky.

Síť obcí s ambulantní péčí v oboru rehabilitace a fyzikální medicíny v Pardubickém kraji v roce 2004

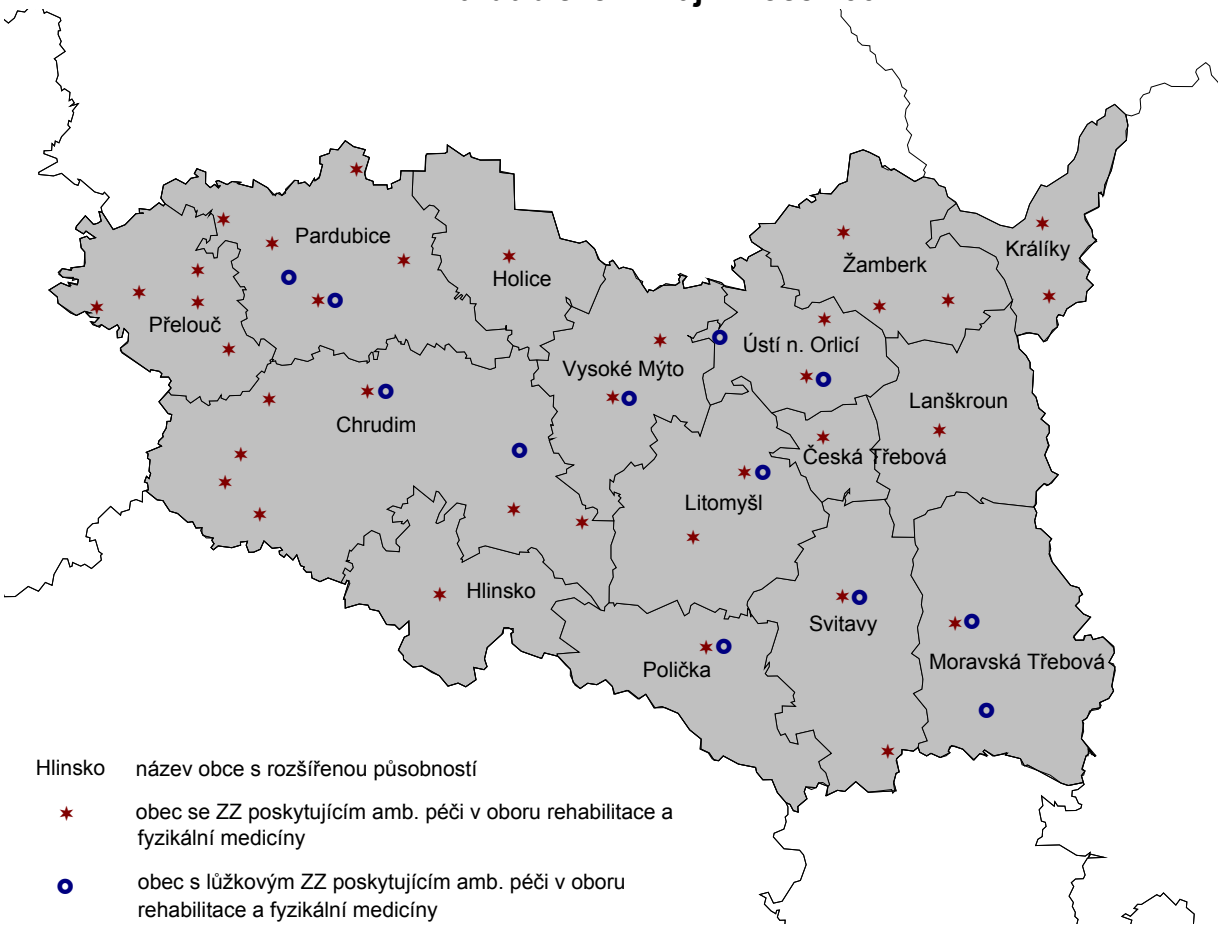

Personální zajištění dle druhu zdravotnických zařízení a dle území

Druh zdravotnického zařízení	Počet ZZ a pracovišť	Počet pracovníků [1]				
		celkem	v tom			
			lékaři	fyzioterapeuti	ergoterapeuti	ostatní zdravotničtí pracovníci
	dle poskytovatele					
Ambulantní část lůžkových ZZ	12	213,72	9,44	168,92	6,75	28,61
Samostatná ordinace lékaře specialisty	13	34,70	8,20	21,70	-	4,80
Samostatné zařízení nelékaře rehabilitační	61	168,94	0,70	138,21	2,50	27,53
Ostatní ambulantní zařízení	10	39,19	0,96	29,87	2,53	5,83
Celkem	96	456,55	19,30	358,70	11,78	66,77
	dle území					
Chrudim	17	119,76	2,89	109,42	2,75	4,70
Pardubice	34	138,62	7,85	103,37	1,00	26,40
Svitavy	17	89,59	4,60	63,35	4,50	17,14
Ústí nad Orlicí	28	108,58	3,96	82,56	3,53	18,53

[1] Součet úvazků, vč. smluvních

Struktura pracovníků v oboru rehabilitace a fyzikální medicíny

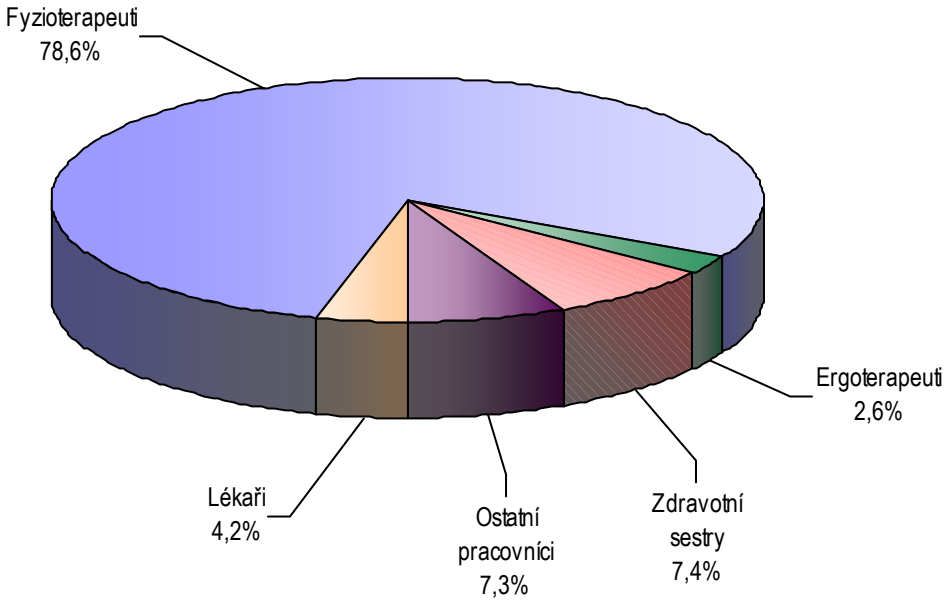

Pracovníci dle druhu zařízení

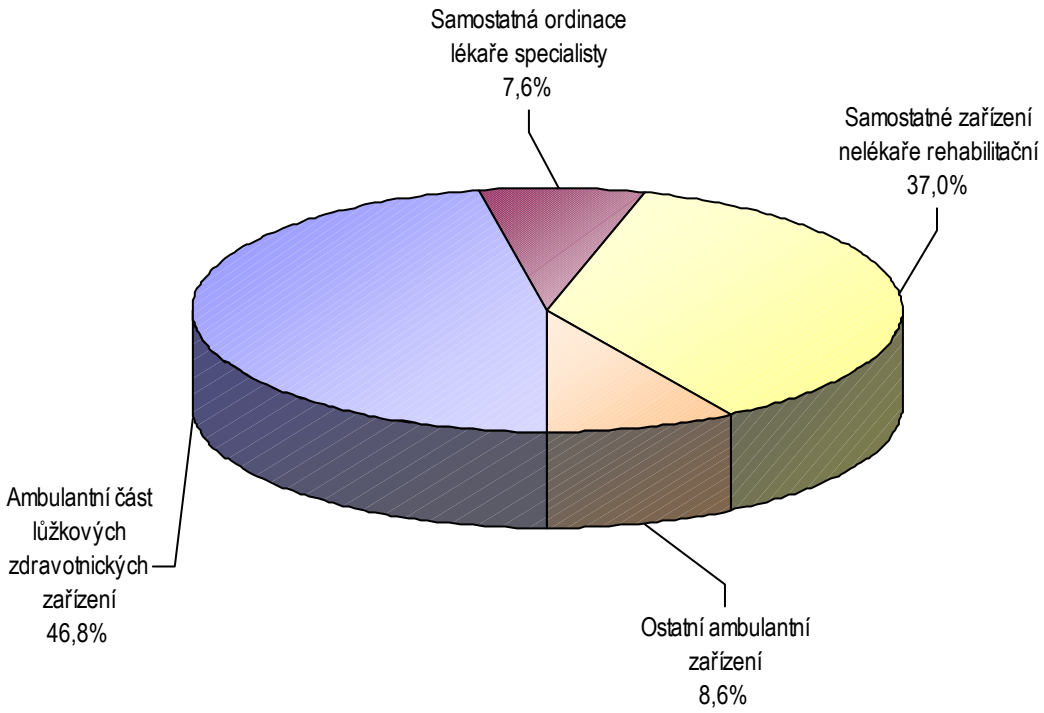

Počet vyšetření, výkonů a pacientů dle druhu zdravotnických zařízení

Vybrané ukazatele	Činnost v oboru dle zařízení				
	celkem	v tom			
		ambulantní část lůžkových zdravotnických zařízení	samostatná ordinace lékaře specialisty	samostatné zařízení nelékaře rehabilitační	ostatní ambulantní zařízení
	Vyšetření provedená				
Lékařem	62 141	32 774	21 190	3 927	4 250
Fyzioterapeutem, ergoterapeutem	96 572	16 968	6 713	43 897	28 994
Pardubický kraj	158 713	49 742	27 903	47 824	33 244
Na 10 000 obyvatel	3 141,63	984,61	552,32	946,65	658,05
	Výkony provedené				
Lékařem	69 638	15 699	47 045	70	6 824
Fyzioterapeutem, ergoterapeutem	3 217 107	1 532 187	159 140	1 218 138	307 642
Pardubický kraj	3 286 745	1 547 886	206 185	1 218 208	314 466
	Pacienti nově přijatí k léčbě				
Pardubický kraj	140 323	47 226	14 732	58 755	19 610
Na 10 000 obyvatel	2 777,61	934,81	291,61	1 163,02	388,17

Počet vyšetření a výkonů v územních celcích

Území, okres	Počet vyšetření provedených			Počet výkonů provedených		
	celkem	z toho v %		celkem	z toho v %	
		lékařem	fyzioterap. a ergoterap.		lékařem	fyzioterap. a ergoterap.
Chrudim	46 045	28,03	71,97	864 293	1,09	98,91
Pardubice	32 132	55,80	44,20	808 352	2,36	97,64
Svitavy	26 571	57,97	42,03	750 168	1,97	98,03
Ústí nad Orlicí	53 965	29,47	70,53	863 932	3,05	96,95
Pardubický kraj	158 713	39,15	60,85	3 286 745	2,12	97,88
ČR	3 249 982	51,81	47,67	45 962 058	5,01	94,89

Struktura výkonů podle druhu zdravotnických zařízení

Druh zdravotnického zařízení	Struktura výkonů				
	celkem	z toho (v %)			
		léčebná tělesná výchova	fyzikální terapie	ergoterapie	ostatní výkony
Ambulantní část lůžkových ZZ	1 547 886	70,51	27,53	1,19	0,77
Samostatná ordinace lékaře specialisty	206 185	39,69	37,89	0,04	22,38
Samostatné zařízení nelékaře rehabilitační	1 218 208	44,92	52,81	0,19	2,07
Ostatní ambulantní zařízení	314 466	44,93	44,91	7,99	2,17
Pardubický kraj	3 286 745	56,65	39,22	1,40	2,74
ČR	45 962 058	54,25	39,07	1,74	4,94

Počet výkonů provedených fyzioterapeutem a ergoterapeutem na 10 tisíc obyvatel

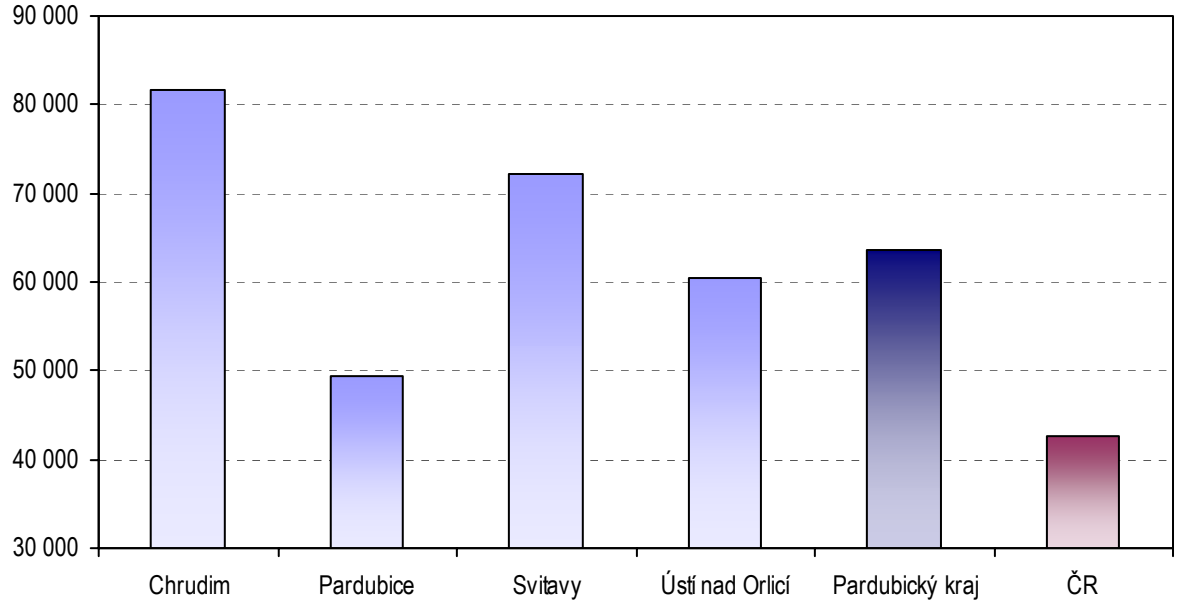

Indikace léčebné rehabilitace - skupiny diagnóz podle MKN 10

Diagnóza MKN 10		Počet pacientů nově přijatých k léčbě			
		celkem		z toho v samostatných zařízeních nelékaře rehabilitačních	
		absolutně	na 10 tis. obyvatel [1)]	absolutně	na 10 tis. obyvatel [1)]
Nemoci infekční a parazitární	A00 - B99	61	1,21	5	0,10
Novotvary	C00 - D48	473	9,36	119	2,36
Nemoci endokrinní	E00 - E90	339	6,71	32	0,63
Poruchy duševní a poruchy chování	F00 - F99	119	2,36	62	1,23
Nemoci nervové soustavy	G00 - G99	8 708	172,37	1 997	39,53
Nemoci oběhové soustavy	I00 - I99	4 451	88,10	175	3,46
Nemoci dýchací soustavy	J00 - J99	1 117	22,11	266	5,27
Nemoci trávicí soustavy	K00 - K93	353	6,99	26	0,51
Nemoci svalové a kosterní soustavy a pojivové tkáně	M00 - M99	106 528	2 108,66	51 357	1 016,58
Nemoci močové a pohlavní soustavy	N00 - N99	168	3,33	21	0,42
Těhotenství, porod a šestinedělí, stavy vzniklé v perinatálním období	O00 - O99 P00 - P96	994	80,33	168	13,58
Poranění, otravy	S00 - T98	14 686	290,70	4 188	82,90
Ostatní neuvedené skupiny nemocí		2 326	46,04	339	6,71
Pardubický kraj		140 323	2 777,61	58 755	1 163,02
ČR		2 344 291	2 296,77	662 871	649,43

[1)] U Dg těhotenství, porod a šestinedělí, stavy vzniklé v perinatálním období přepočteno na 10 000 žen 15-49 let

Počet nově přijatých pacientů k léčbě v územních celcích

Území, okres	Počet nově přijatých pacientů k léčbě				
	celkem	v tom (v %)			
		ambulantně		hospitalizovaní	
		ve zdrav. zařízení	doma	na lůžkovém rehab.odd.	na ostatních nem.odd.
Chrudim	24 832	73,79	-	17,78	0,84
Pardubice	43 628	91,18	0,20	1,11	0,75
Svitavy	27 334	91,60	0,00	5,04	0,34
Ústí nad Orlicí	44 529	84,37	-	3,62	1,20
Pardubický kraj	140 323	86,02	0,06	5,63	0,83

Struktura nově přijatých pacientů k léčbě dle vybraných skupin diagnóz

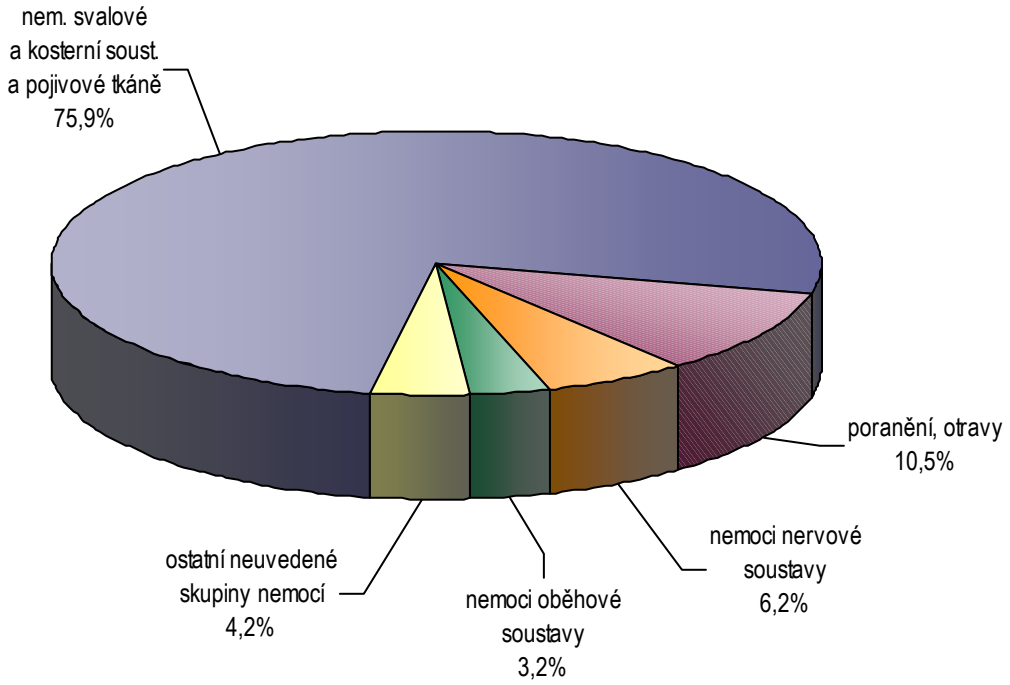

Využívání lůžkového fondu rehabilitačních oddělení nemocnic a rehabilitačních center a zatížení zdravotnických pracovníků

Ukazatel	Nemocnice		OLÚ	
	Pardubický kraj	ČR	Pardubický kraj	ČR
Počet oddělení	1	44	3	15
Počet pracovníků [1]				
lékaři	0,85	118,68	16,37	71,69
ZPBD [2] celkem	10,99	532,15	74,78	412,42
sestry [2] u lůžka	9,99	476,96	72,04	363,01
ZPOD [2]	3,00	174,48	46,61	199,23
Průměrný počet lůžek	28,00	1 446,71	411,00	1 662,38
Průměrný denní stav obsazených lůžek				
celkem	20,7	1 223,0	401,8	1 644,6
na 1 lékaře	24,4	10,3	24,6	22,9
na 1 sestru [2] u lůžka	2,1	2,6	5,6	4,5
Počet lékařů na 100 lůžek	0,03	8,25	1,31	4,17
Počet ZPBD [2] na 100 lůžek	0,41	37,01	5,96	23,99
Počet hospitalizovaných	508	26 367	5 658	18 184
Nemocniční letalita	2,0	1,1	0,4	1,8
Využití lůžek ve dnech	270,8	309,4	357,8	362,1
Průměrná ošetřovací doba	14,9	17,0	26,0	33,1
Prostoj lůžek [3]	3,8	2,2	0,6	0,3

[1] Součet úvazků

[2] Zdravotničtí pracovníci dle zákona č. 96/2004 Sb.:

ZPBD - zdravotničtí pracovníci nelékaři s odbornou způsobilostí bez odborného dohledu (§ 5 - § 21)

sestra - všeobecné sestry a porodní asistentky (§ 5 - § 6)

ZPOD - zdravotničtí pracovníci nelékaři pod odborným dohledem nebo přímým vedením (§ 29 - § 42)

[3] Ve dnech na 1 hospitalizovaného z lůžek schopných provozu

Seznam nemocnic s lůžkovým rehabilitačním oddělením v kraji:

Krajská nemocnice v Pardubicích

Seznam OLÚ s lůžkovým rehabilitačním oddělením v kraji:

Hamzova odborná léčebna pro děti a dospělé Luže-Košumberk

Odborný léčebný ústav Jevíčko

Rehabilitační ústav Brandýs nad Orlicí

Zpracovala:

Zdeňka Švajdlerová
ÚZIS ČR, Pardubický krajský odbor
Kyjevská 44
532 03 Pardubice
tel.: 466 019 428
svajdlerova@uzis.cz, www.uzis.cz